

■ Keresett gimnáziumok ■ Fiúk előnyben

Pótosztályok kellenének

Második körének lezárásához érkezik március 31-én a szegedi szakközépiskolák és gimnáziumok beiskolázási menete. Az első körben – február közepén – beteltek a felvétellel kiírt osztályok, holnapra pedig a hagyományos gimnáziumi és szakközépiskolai osztályok első jelentkezési összesítését zárják le az iskolák. A középfokú beiskolázás idei tendenciáiról a Csongrád Megyei Pedagógiai és Közművelődési Szolgáltató Intézetől kértünk tájékoztatást.

Dr. Czene László, az intézet főmunkatársa az eddigi összesítések alapján úgy látja: a beiskolázás helyzete megnyugtató azoknak a tanulóknak, akik az általános iskola nyolcadik osztályának első félévét jól, vagyis bukás nélkül teljesítették. Ez esetben, akárcsak a korábbi években, az jelenthet gondot, hogy a kevésbé jó eredményt elért tanulók esetleg nem az első helyen választott osztály, illetve szakma szerint kapnak helyet a középiskolában. Bár az elhelyezés idén is megoldható, ugyancsak gondot okoz az iskolaszervezet fiú-orientáltsága, vagyis az, hogy a szakmát tanító iskolákban lényegesen szegényebb a leányok által választható szakok skálája.

Az intézet felmérésének tapasztalata szerint idén tovább növekedett a gimnáziumi érdeklődés. A szakközépiskolák jelentkezési aránya azonos szintű maradt, míg a szakmunkásképzőkbe és szakiskolákba egyre kevesebb szülő adná szívesen gyerekét. A város 26 középfokú iskolájába az intézet által előrejelzett 4 750 jelentkezés helyett kevesebb, összesen 4 617 érkezett, s várhatóan 1993-ban alacsonyabb lesz a más megyékből, illetve külföldről jelentkezők száma is.

A túljelentkezések iskolák között is meglepetésként lehet elkönyvelni a Vasvári Pál Közgazdasági Szakközépiskola osztályainak négyszeres túljelentkezését. Hagyományosan nagy keletűek még a Ságvári, a

Radnóti és a Széchenyi gimnáziumok osztályai, valamint a Gábor Dénes (egykori Bebrits) és a Kőrösy József szakközépiskolák számítástechnikai osztályai. Idén ugyanakkor visszaesett a kéttanynyelvű gimnáziumi osztályok jelentkezési aránya, valószínűleg azért, mert a jelentkezés mostantól nem korábban, hanem a többi osztállyal egyidőben történik. A vártnál kevesebb jelentkező jutott a Gábor Dénes és a Csonka János iskolák világbanki támogatású közlekedési szakközépiskolai osztályainak, valamint Déri Miksa Ipari Szakközépiskola gépészeti szakának. Amint általában a hasonló intézmények esetében, a Móra Ferenc Szakközépiskola és Szakmunkásképző Iskola szakmunkásképző osztályaiban is visszaesett a jelentkezők száma. Dr. Czene László szerint ez annak köszönhető, hogy idén a közepes tanulók nagyobb számban jelentkeztek szakközépiskolába, és elképzelhető, hogy felvételt is nyernek.

A gimnáziumok beiskolázása tehát március 31-én befejeződik, s a meghirdetett osztályokban előreláthatólag minden hely betelik. A többletjelentkezések megoldására a tervek szerint idén *pótosztályos gimnáziumi osztályok is indulnának*. A Deák Ferenc Gimnázium például már eleve egy osztállyal több tanulót vehetett fel, s amennyiben szükség lesz rá, a Fodor József Gimnáziumban, sőt a Csongortéri Általános Iskolában is indulhat gimnáziumi osztály. Ami a szakközépiskolákat illeti, a Vasvári Pál Közgazdasági Szakközépiskola – a nagy érdeklődés miatt – szintén többletosztállyal indul, s a Bakay Nándor Szakközépiskola és Szakmunkásképző Iskola is felkészült egy újabb osztály fogadására.

Dr. Czene László elmondta, hogy felmérésük alapján a Déri Miksa Ipari Szakközépiskola, a Textilipari Szakközépiskola, a Vedres István Építőipari Szakközépiskola, valamint a Gábor Dénes Gimnázium és Szakközépiskola (közlekedési osztály) tud még szakközépiskolai helyet biztosítani.

S. P. S.

■ Nehéz darab, mert nyomasztó, vigasztalan és egy pillanatra se kelti azt az illúziót, hogy valami rendbe jöhet. Csak semmi felesleges reménykedés. Más-különb, persze, minden darab nehéz. De ez valahogy nehezebb, mert fénytelenebb. Jó volt, hogy a rendezés meghagyta a dráma természetes történelmi idejét, meghagyta az írói szándék keserű iróniáját. Szocialista realizmusról beszéltek, elvtársak?! Hát jó, tessék, akkor ez az, szocialista realizmus, mondhatta Spiró, a magyar irodalmi élet egyik fenegyereke, amikor megírta a Csirkefejet. A rendezés pedig meghagyta a korjelző szavakat, úgymint: tanács, elvtárs, et cetera. Nade mennyire múlt mindez? Elmúlt-e a bérházudvar hétköznapi pokla?

A játék szerkezeti íve a macskaakasztástól a vénasszony kinyúvasztásáig tart. A szocialista realizmus szépséges szívárványa. Mi minden színezi Galgóczy Judit rendezésében ezt a pokli szívárványt? Mindenki bűnös, viszont mindenki jó, vagyis jobb akar lenni. Jóvátenni valamit, abból a tömértelen életmocskokból. Feljelentések, rágalmakból, szétvert családi életből, kurvákodásokból, szeretetlenségből. Hiába. Idővel szarrá romlik a lélek. Ez a hiába göröcsöl minden kimondott szóban és gesztusban. A lélek lepusztulását Galgóczy visszafordíthatatlanná formáztatja. Például az apa alakjában, amit kifejezetten leromlottorra vettet. Meg aztán az anya néhány perces jelenésében. Viszont nem érteni, miért olyan hosszú az első felvonás. Miért kell úgy szétteríteni? Továbbá bizonytalan a rendőrök hülyeségének mértéke. Mármint az, hogy a csudába lehet ott hagyni egy hullát, csak úgy, ukmukfuk, még akkor is, ha in flagranti a dolog?! Hogy a kádban hagyott vénasszonyhulla szimbólum

■ Csirkefejek a kamarában

Macskaakasztástól az embergyilkolásig

Fotó: Nagy László

lenne? Egyrészt egy ilyen mélyreális játék nehezen bír el ilyesmi szimbólumokat, mondhatnánk, kilóg belőle, mint a vénasszony lába a kádból, másrészt meg a vég ilyenén való elrendezése tényleg elentmond a valóságnak, mert ugyan lehet, hogy kretének voltak - már nem, isten ments! - a rendőrök abban az időben, de annyira mégse, hogy egy hullát a gyilkosság helyszínén őrizetlenül hagyjanak. Indokolatlanul. Egyszerűen a végjátékkal valami nem stimmel.

Dégi János a Völgény után a második nagy szerepét játsza az évadban. Degi nehéz helyzetben van, hiszen eredendően lírai alak, viszont most egyszerre kell hihetően bazdmegolnia, javító attitűdöt formálnia, valamint büntetlennek, kiszolgáltatottnak, és esendőnek lennie. Tudniillik a Srác az egyetlen ebben a bérudvari nyomorúságban, aki nem bű-

nös, és mégis a legnagyobb bünt követi el, s bár nem vagyok biztos benne, de hajlanék arra az értelmezésre, hogy inkább a Srác tragédiája a Csirkefej, mint a Vénasszonyé. (Taán ezért felesleges a darab végén egy vérfertőző epizódra összehozni Srácot és az anyját.) Degi fokozatosan javult fel a játék sodrásában. Különös alkatú színész, lágy, akvarelles típus, s játékának legnagyobb erénye az, hogy meg tudja szoktatni magát. A haver figurája erőteljesebb, ugyanakkor egyszerűbb. Radó Péter jól csinálja. Ellenszenves és stupid. Miske László játéka esemény. Fenn a tizenkilencedik sorban is érezni lehetett, hogy izzad, hogy büzlik a pálinkától, s hogy majdnem szétveti valami elroncsolt, iszonyatos erő. Ha valaki, úgymond, szépen beszélt csúnyán a pénteki premieren, hát akkor az Miske László volt. Fekete Gizi inkább a

rutinjára hagyatkozott. Színházi toposzokra. Minden megvolt a Nó alakjában, aminek meg kellett lenni, csak valahogy ize nem volt. Nem igen mondhatni mást a Tanár figurájára sem. Karczag Ferenc játszott. Habár igazság szerint ezeket a figurákat a legnehezebb emlékeztetéssé tenni. Végig jelen vannak, egy kissé mégis mellékesek, s túlzottan az író se törődik azzal, hogy lemossa rólu a papírt. Bobor György talán túl lágy, epikussá veszi a törzs alakját. Az én emlékeimben valamivel szögletesebb rendőrök élnek. A múltban, természetesen. Szemán Béla Közége viszont szórakoztató, márha ezt lehet valamire mondani a Csirkefejben.

Lehet, hogy a tragédia, igazából a Srác tragédiája, viszont a darabot a Vénasszony „viszi el”. És persze elviszi. Próbálna meg nem elvinni. Hőgye Zsuzsa nagyot játszik. Vénasszonya nyomorúságos, visszataszító, idegesítő, zavarbahozó, nyugtalanító és taszító. Amíg él, nem lehet szánni. Fel kell kötni a macskáját. Be kell csapni előtte az ajtókat. Utálni kell, és agyon kell verni. Kibírhatatlan, hisztérikus, máskor meg lágy és engedelmes és értelmes. Ez mind benne van Hőgye széles skálájú alakításában. S csak az utolsó pillanatokban döbbenünk rá, hogy végtére is egy emberről volt szó, akinek az a bűne, hogy képtelenség kibírni.

Viszont ez a mi bűnünk is lesz, hiszen agyonverjük.

Darvasi László

A „szent magyar cigány” emlékére

„Emlékezni jöttünk Dankó Pista sírjához, szobrához, akinek ma 90 esztendeje, törött el a hegedűje s vele elhallgatott a pacsirtadal...” – mondotta tegnap a múlt század legnagyobb dalköltőjére emlékezve dr. Csongor Győző a Dankó-szobor előtti megemlékezésen.

A Jákó Vera Alapítvány és a szegedi MDF által szervezett rendezvényen először Jákó Vera énekelt felvételről az „Eltörött a Dankó Pista nótás hegedűje” című dalt. Még az idő is búsongott, s szállingózó hóesésben emlékezett az ismert Dankó-kutató, Csongor Győző

„a szegedi dalköltőre, aki Petőfi Sándor és Móra Ferenc szülőföldjén, az arany homokon még pengette hegedűje húrjait, de már készült pihenni szülőföldjére – a szegedi öskertbe.” A rendezvény szónoka, Ábrahám Dezső nemcsak Dankó Pistát méltatta, hanem az 1980-ban alakult Dankó Pista Nótaegyüttest is, „melynek tagjait a kommunista hatalom még bíróság elé citálta”. Gaál Gabriella, a Magyar Rádió szerkesztője Juhász Gyula „Dankó Pistának” című versét szavalta „a szent magyar

cigány” emlékének adózva. Beke György, az erdélyi származású író a magyar nótáról szólva hangsúlyozta: „Dankó Pista témája és üzenete mindig a szerelem volt, ezért nem öregedhetett meg, maradhatott meg örökifjúnak, és soha nem lett István a Pistából”.

A szegedi Dankó Pista cigányzenekar muzsikája közben helyezték el koszorújukat a Magyarok Világszövetsége, a Jákó Vera Alapítvány, az MDF és a Dugonics Társaság képviselői.

T. V.

Meghalt Szabolcsi Gertrúd

Hetvenéves korában március 28-án elhunyt Szabolcsi Gertrúd állami díjas akadémikus, az MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézetének kutatóprofesszora. A kiváló tudóst az Akadémia és az SZBK Enzimológiai Intézete saját halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek – közölte hétfőn az MTA Sajtótájékoztatója.

Szabolcsi Gertrúd 1923. január 26-án született Nagyváradon. Tanulmányait a Kolozsvári Egyetemen és a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte. 1956-tól 1972-ig az MTA Biokémiai Intézetének igazgatóhelyettese, illetve tudományos tanácsadója volt. Hosszabb időt töltött vendégkutatóként Svédországban és az Egyesült Államokban. Hazatérése után a Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézetébe került, és ott dolgozott haláláig. Az enzimek szerkezetére és működésére vonatkozó kutatási eredményei tették ismertté nevét. 1967-ben az MTA levelező, majd 1979-ben rendes tagjává választották. Tudományos munkásságáért 1973-ban állami díjat kapott.

■ Komoly problémát jelent a felsőoktatási intézményeknek a leendő közművelődési szakemberek képzésének átalakítása, a megváltozott társadalmi körülmények között ugyanis az egykori népművelők helyett piacképes szakemberekre van szükség. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Közművelődési Tanszékén 1989-ben bevezetett új képzési forma eredményeként kulturális menedzserek, illetve az írott és az elektronikus sajtó szakemberei kerülnek ki a főiskoláról.

A tanszék hallgatói és oktatói közössége 1993. április 1-3 között konferenciát szervez „Ki menedzseli a kultúrát?” címmel. Az ország hasonló intézményeiből, tanszékeiről érkeznek hallgatók és oktatók Szegedre, tapasztalatcserét folytatnak a képzés átalakításáról, a lehetséges alternatívák-

■ Konferencia a tanárképző főiskolán Ki menedzseli a kultúrát?

ról. A rendezvény egyik célja, hogy a házigazdák is ki szeretnék próbálni erejüket: mit tud egy kulturális „menedzser-palánta”, hogyan lehet néhány színvonalas, érdekes programot megszervezni a szükséges pénz előteremtésétől, szponzorok keresésétől a rendezvény lebonyolításáig.

A konferencia témáit, programjait úgy állították össze, hogy az szélesebb érdeklődésre, a helyi nyilvánosságra is számot tarthasson. Némittokolt szándékuk, hogy rendezvényükkel újabb szint szeretnének becsempészni Szeged szellemi életébe.

A nyitó előadást március

31-én fél háromkor Üzlet és világa” címmel dr. Dinya László, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem rektorhelyettese tartja, négy órától csoportépítő tréningen vehetnek részt az érdeklődők, a számítógépes előadás témája: az amerikai hitelszövetkezeti rendszer kiépítése Magyarországon. A színházi menedzsmentről beszélgetnek április elsején délután 9 órától a szegedi színház vezetőivel, 11-től az ARC szegedi reklámstúdió előadásában a reklám, fél háromtól pedig a Particum Kft. referátumában a Rádió Menedzsment, a kereskedelmi rádiózás került te-
rítékre. A BBL Minőségügyi

Tanácsadó Kft. képviselője a Minőség napjainkban címmel tart előadást fél negyettől, Katona Ildikó, a Szegedi Marketing Klub vezetője a marketingben különösen fontos személyes kapcsolatokról beszél fél óttól.

Hogyan csinájunk állásbörzét? – kérdezi az április másodikai 9 órakor kezdődő előadás címe, a választ pedig mindenki megtudhatja a Budapesti Műszaki Egyetem esettanulmányából. Reklám Blokk kezdődik 10 órától, vendégek: Réz András és N. Ernőfy Éva, illetve a Cannes-i Reklámfilm Fesztivál győztes alkotásai. A szegedi tanszéken a kulturális

a menedzser mellett média szakirány is választható, így a programból ez a téma sem marad ki: Médiaforum lesz délután háromtól. Résztevők: Dlusztus Imre, a Délmagyarország főszerkesztője, Farkas Zoltán, a Magyar Rádió főmunkatársa, Pikó András, a MR szegedi körzeti stúdiójának munkatársa, Sárközy Erika, a Magyar Televízió szerkesztője, és Vágvolgyi B. András, a Magyar Narancs főszerkesztője. Az utolsó napon, április 3-án fél tizenegytől mutatkozik be a Nyitott Képzések Egyesülete, 14 órától pedig a Konfliktusmenedzsment Osztók Vállalkozás Kft.

Az előadások a JGYTF főépületében (Boldogasszony sgt. 6.) a Díszteremben lesznek, a részvétel ingyenes.

T. V.